

Міністерство освіти і науки України

Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України

**ПРОГРАМА З КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ РОБОТИ
ДЛЯ 5-10 КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
ДЛЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ**

«КОРЕКЦІЯ РОЗВИТКУ

(арт-корекція засобами нетрадиційних видів занять) »

Автор: Крисяк Руслана Богданівна, вихователь КЗ ЛОР «Багатопрофільний навчально-реабілітаційний центр «Гармонія»;

Чеботарьова Олена Валентинівна, доктор педагогічних наук, завідувач відділу освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України

Київ – 2022

Пояснювальна записка

Дана програма спрямована на розвиток, вдосконалення та корекцію пізнавальних, художніх, інтелектуальних, мовленнєвих здібностей дітей з порушеннями опорно-рухового апарату. Вона передбачає реалізацію різних видів занять за інтересами, а саме:

- Нетрадиційні види малювання (пальцевий живопис, штампування, монотипія, кляксографія, живопис на камені, на деревних грибах, ниткографія, акварель + морська сіль, вітражний живопис, енкаустика);
- Аплікація («пухнаста аплікація», аплікація з дерев'яної стружки, квілінг: напівоб'ємні та об'ємні фігурки, ажурний та об'ємний квілінг; аплікація з мушель та подрібнених мушель);
- Ліплення (ліплення з солоного тіста, з глини, з полімерної глини);
- Робота з бісером, паєтками (бісерна, паєткова мозаїка, вишавання бісером), ганутель;
- Фелтінг;
- Фантазії з овочів, фруктів, ягід, кулінарний дизайн.

Програма розрахована на 35 годин (1 година на тиждень) для учнів 5-10 класів (з урахуванням вікових, індивідуальних, психофізичних особливостей учнів), складена у вигляді таблиці, яка містить три колонки: зміст навчального матеріалу, орієнтовні показники розвитку та спрямованість корекційно-розвивальної роботи. Програма рекомендується для корекції розвитку школярів із порушеннями опорно-рухового апарату засобами арт-технологій. Педагог може вносити зміни в зміст програми, плануючи свою роботу з урахуванням інтересів дітей, може сам визначити, скільки годин потрібно для опанування тієї чи іншої теми.

5 клас

Тематичний план

№з/п	Назва теми	Кількість годин		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Усього
	Вступ. Нетрадиційні види малювання, ліплення	1		
1	Розділ 1.Пальцевий живопис		9	9
2	Розділ 2. Штампування		9	9
3	Розділ 3.Тампонування		8	8
4	Розділ 4. Ліплення з солоного тіста		8	8
	Разом	1	34	35

Навчальний матеріал

№з/ п	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Орієнтовні показники розвитку	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
	1	<p style="text-align: center;">Вступ.</p> <p>Мета та зміст роботи нетрадиційних занять з малювання, ліплення.</p> <p>Ознайомлення з матеріалами та інструментами для виконання даних видів робіт.</p> <p>Організація робочого місця. Правила безпечної праці на робочому місці.</p> <p>Санітарно-гігієнічні вимоги.</p> <p>Практична робота.</p> <p>Ознайомлення з роботами, виробами попередніх учнів.</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про мету та зміст роботи нетрадиційних занять з малювання, ліплення; - знає матеріали, інструменти пристосування, які використовуються під час таких занять; - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог. 	<p>Формування інтересу до виконання нетрадиційних занять з малювання, ліплення.</p> <p>Формування діяльності на основі вміння організувати своє робоче місце.</p> <p>Розвиток та вдосконалення саморегуляції, виховання позитивних рис учнів: засвоєння й виконання вимог до чистоти і порядку на робочому місці, виховання організованості та акуратності під час занять.</p> <p>Формування позитивних емоцій, радості під час виконання творчої діяльності.</p>
1	9	Розділ 1. «Пальцевий» живопис		

		<p align="center"><u>«Пальцевий» живопис</u></p> <p>1)<u>Техніко-технологічні відомості.</u> Використання спеціальних «пальчикових» фарб. Властивості фарб, їхні кольори. Інструменти та пристосування для малювання «пальчиковими» фарбами, їх призначення та правила користування: розетки з фарбами, на дні яких розміщений поролон, клейонки-підставки, вологі салфетки для витирання рук. Послідовність дій під час малювання за зразком та за інструкціями вчителя.</p>	<p align="center">Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про властивості «пальчикових» фарб як матеріал для малювання; - знає та називає властивості даних фарб та їхні кольори; - знає підготовку фарб до роботи та спосіб виконання малювання; - знає про призначення засобів праці (клейюнок-підставок, розеток з фарбами з поролоном); - знає про послідовність дій під час малювання; - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог. 	<p>Формування організаційних умінь навчально-практичної діяльності. Розвиток сприймання на основі формування дій обстеження предмету. Формування уявлення про малювання пальцями руки. Розвиток пам'яті, мислення, уваги на основі вмінь порівнювати, бачити однакові та різні ознаки, деталі у малюнках.</p>
		<p>2)<u>Трудові операції</u> Підготовка фарб до роботи (учні набирають фарби в розетки з поролоном. Малювання методами «тикання», «примакування», «мазками», «розтирання коловими рухами», малювання цілою</p>	<ul style="list-style-type: none"> - виконує трудові операції різними методами «пальцевого» малювання: «тикання», «примакування», «мазками», «розтирання коловими рухами»; - виконує елементи малюнку цілою долонею руки 	<p>Формування діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики в процесі виконання «пальцевого» живопису. Розвиток умінь виконувати трудові операції за наочною опорою (показом готового</p>

		долонею руки.		малюнку) Розвиток пам'яті на основі запам'ятовування дій, які виконує вчитель.
		3) <u>Об'єкти малювання</u> Трава, дерева, листя, квіти, гриби, ягоди, намисто, хмари і т.д. Композиції «Галявина після дощу», «Намисто для матусі»	- малює за зразком або за інструкціями вчителя	Розвиток умінь описувати свої роботи, давати їм назви, складати короткі історії, казки, оповідання за малюнком. Виховання охайності в роботі.
2	9	Розділ 2. Штампування		
		<u>Штампування</u> 1) <u>Техніко-технологічні відомості.</u> Використання гуашевих фарб. Властивості фарб, їхні кольори, утворення відтінків кольорів. Інструменти та пристосування для виконання малюнків технікою «штампування», їх призначення та правила користування: палітра для фарб або малі ємкості, печать-кліше (виготовлене вручну або готове), клейонки-підставки, вологі салфетки. Послідовність дій під час	Учень: - має уявлення про властивості гуашевих фарб як матеріал для малювання; - знає та називає властивості даних фарб, їхні кольори; вміє утворювати відтінки кольорів способом змішування основних кольорів; - знає підготовку до роботи та спосіб виконання даного малювання; - знає про призначення засобів праці(палітри, печать-кліше,	Формування організаційних умінь навчально-практичної діяльності. Розвиток та вдосконалення сприймання на основі формування дій обстеження предметів. Формування уявлення про малювання технікою «штампування». Розвиток уяви , просторового мислення, зорового сприймання кольору, форми, пам'яті, мовленнєвої активності, вмінь

	малювання за зразком та за інструкціями вчителя	<p>клеюнок, вологих салфеток);</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає про послідовність дій під час малювання; - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог. 	називати форми штампів.
	<p>2)<u>Трудові операції</u> Підготовка фарб до роботи (учні набирають гуашеві фарби в палітру, пробують вмочувати печать-кліше і роблять пробні відбитки) Малювання з використанням печаток у вигляді зірки, яблука, місяця, сонечка, квітки, сердечка, крапельки, хмаринки, листка і т.д.</p> <p>3)<u>Об'єкти малювання:</u> Квіти, дощ, різноманітні візерунки, скупчення хмар, валентинки і т.д. (за вибором вчителя) Композиція «Вишиванка»</p>	<p>виконує трудові дії малювання з допомогою печаток різних форм: зірки, яблука, місяця, сонечка, квітки, сердечка, крапельки; виконує візерунковий орнамент за допомогою різних печаток-штампів; вміє змішувати основні кольори для утворення конкретного відтінку.</p> <p>Малює за зразком та з допомогою інструкцій вчителя</p>	<p>Формування діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики в процесі виконання малюнків технікою «штамбування».</p> <p>Розвиток умінь виконувати трудові операції за наочною опорою, за інструкціями вчителя.</p> <p>Розвиток пам'яті на основі запам'ятовування дій, операцій, які виконує вчитель.</p> <p>Розвиток умінь описувати свої малюнки, називати кольори та відтінки, які використані, форми печаток-штампів.</p> <p>Виховання акуратності в роботі</p>

3	8	Розділ 3. Тампонування		
		<p><u>Тампонування</u></p> <p>1) <u>Техніко-технологічні відомості</u></p> <p>Використання акварельних фарб. Властивості фарб, їхні кольори. Інструменти та пристосування для малювання технікою «тампонування», їх призначення та правила користування: тампон з поролону, палітра-штемпельна подушка, поліетиленові мішечки, клейонки-підставки, вологі салфетки.</p> <p>Послідовність дій під час малювання за зразком</p>	<ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про властивості акварельних фарб як матеріал для малювання; - знає і називає властивості даних фарб та їхні кольори та відтінки; - знає підготовку фарб до роботи та спосіб виконання малювання; - знає про призначення засобів праці (тампонів-поролонів, штемпельної подушки-палітри, поліетиленових мішечків, клейонок-підставок); - знає про послідовність дій під час малювання, організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог. 	<p>Формування організаційних умінь навчально-практичної діяльності.</p> <p>Розвиток сприймання на основі формування дій обстеження предметів.</p> <p>Формування уявлення про малювання технікою «тампонування».</p> <p>Розвиток уяви, фантазії, тактильних відчуттів, мовленнєвої компетенції, сенсорних знань та вмінь</p>

		<p><u>2)Трудові операції</u> Підготовка акварельних фарб, тампонів-поролонів, палітри-штемпельної подушки, поліетиленових мішечків до роботи. Малювання методом вмочування тампонів або поліетиленових мішечків у акварельну фарбу, розведену з водою, створення різних відбитків</p> <p><u>3)Об'єкти малювання</u> Небо, хмари, море, квіти, дерева і т.д. Композиція «Весняна зелень»</p>	<p>- виконує трудові операції малювання технікою «тампонування» за поетапними інструкціями вчителя;</p> <p>- вміє розвести акварельну фарбу водою до правильної консистенції;</p> <p>- виконує деталі малюнку за допомогою відбитків різного притиску</p> <p>- малює за зразком та за допомогою інструкцій вчителя</p>	<p>Формування діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики в процесі виконання малювання технікою «тампонування».</p> <p>Розвиток умінь виконувати трудові операції за наочною опорою (детальними інструкціями вчителя).</p> <p>Розвиток пам'яті на основі запам'ятовування дій та операцій, що виконує вчитель.</p> <p>Розвиток, умінь описувати свої роботи, давати їм назви, складати цікаві історії до малюнків.</p> <p>Виховання охайності в роботі.</p>
--	--	---	--	---

4	8	Розділ 4.Ліплення з солоного тіста
---	---	------------------------------------

	<p><u>Ліплення з соленого тіста</u></p> <p>1)<u>Техніко-технологічні відомості</u></p> <p>Замішування солоного тіста за рецептом.</p> <p>Властивості солоного тіста.</p> <p>Матеріали, інструменти, їх призначення та властивості.</p> <p>Підготовка тіста до ліплення.</p> <p>Вид ліплення-об'ємне. Запікання фігурок.</p> <p>Послідовність дій під час виконання роботи.</p> <p>Організація робочого місця і правила догляду за ним.</p> <p>Правила безпечної праці на робочому місці.</p> <p>Санітарно-гігієнічні вимоги.</p> <p>2)<u>Трудові операції</u></p> <p>Замішування тіста.</p> <p>Підготовка тіста до ліплення.</p> <p>Ліплення методами: розминання, відщипування, розкачування долонями та між долонями, вдавлювання, скачування, сплющування, примазування.</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про призначення та роботу з солоним тістом; - вміє замішувати тісто за рецептом; - вміє випікати зліплені фігурки; - знає і називає матеріали, інструменти, їх призначення та властивості; - знає послідовність дій під час виконання роботи; - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки у роботі з електроприладами та санітарно-гігієнічних вимог. - виконує трудові операції із замішування тіста за рецептом; - вміє ділити цілий шматок тіста на частини; - вміє використовувати всі методи ліплення: розминання, відщипування, розкачування долонями та між долонями, вдавлювання, скачування, сплющування, примазування; - вміє ліпити об'ємні фігурки з тіста; 	<p>Формування діяльності на основі вміння організувати робоче місце.</p> <p>Розвиток пам'яті на основі запам'ятовування послідовності дій.</p> <p>Збагачення словникового запасу назвами термінології матеріалів, інструментів, що використовуються в даному виді роботи.</p> <p>Формування особистісних якостей (організованість, охайність).</p> <p>Формування діяльності на основі розвитку дрібної моторики в процесі замішування соленого тіста та пізнішого ліплення з нього.</p> <p>Розширення словника учнів новою термінологією-назвами інструментів, трудових операцій даного виду роботи.</p> <p>Розвиток мовленнєвої</p>
--	---	--	--

	<p>Ліплення об'ємних фігурок . Запікання готових фігурок у електропічці. Фарбування готового матеріалу різними харчовими фарбниками (за бажанням).</p> <p><u>Об'єкти ліплення</u> Фігурки тварин: рибки, краби, динозаврики, казкові герої, дерева, квіти і т.д. Композиція «Сім'я котів відпочиває».</p>	<p>- вміє випікати зліплені вироби в електропічці за інструкціями вчителя; - вміє фарбувати готові вироби харчовими фарбниками.</p> <p>Ліпить за зразком та з допомогою інструкцій вчителя</p>	<p>компетентності . Розвиток та вдосконалення зорової та слухової пам'яті в процесі роботи.</p> <p>Розвиток умінь описувати героїв своїх робіт, наділяти їх винятковими рисами та виглядом. Виховання охайності у роботі з тістом. Обговорення правил зберігання готових фігурок.</p>
--	---	--	---

Орієнтовні навчальні досягнення учнів на кінець навчального року:

- розуміти інструкції щодо виконання послідовності робіт з малювання та ліплення
- виконувати малюнки за інструкціями вчителя, описувати їх, давати назви своїм роботам
- вміти замішувати солоне тісто за рецептом
- ліпити фігурки з тіста за вказівками та інструкціями вчителя
- мати навички самообслуговування з даних видів робіт
- дотримуватися правил техніки безпеки при виконанні робіт з малювання та ліплення

6 клас

Тематичний план

№з/п	Назва теми	Кількість годин		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Усього
	Вступ. Нетрадиційні заняття з малювання, аплікації, квілінгу	1		1
1	Розділ 1. Кляксографія		7	7
2	Розділ 2. «Пухнаста» аплікація		8	8
3	Розділ 3. Аплікація з дерев'яної стружки		8	8
4	Розділ 4. Квілінг. Напівоб'ємні композиції		11	11
	Разом		34	35

Навчальний матеріал

№з/п	К-ть год	Зміст навчального матеріалу	Орієнтовні показники розвитку	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
	<u>1</u>	<p><u>Вступ</u> Мета та зміст роботи занять з кляксографії, пухнастої аплікації, аплікації з дерев'яної стружки, з квілінгу. Ознайомлення з необхідними для роботи матеріалами, інструментами та пристосуваннями. Організація робочого місця і правила догляду за ним. Правила техніки безпеки на робочому місці. Санітарно-гігієнічні вимоги. Практична робота: ознайомлення з виробами даних технік.</p>	<p>Учень: - має уявлення про мету та зміст роботи занять з кляксографії, пухнастої аплікації, аплікації з дерев'яної стружки, квілінгу; - знає які матеріали, інструменти та пристосування потрібні для даних занять; - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>Формування інтересу до виконання занять з малювання, аплікації, квілінгу. Формування діяльності на основі вміння організовувати робоче місце. Розвиток саморегуляції, виховання бажання займатися творчою діяльністю. Виховання особистісних рис: організованості, охайності.</p>
1	7	Розділ 1. Кляксографія		
		<p><u>Кляксографія</u> 1) <u>Техніко-технологічні</u></p>	<p>Учень: - має уявлення про властивості</p>	<p>Формування організаційних умінь навчально-практичної діяльності.</p>

2	8	<p><u>відомості</u> Використання гуашевих фарб. Властивості даних фарб, їхні кольори. Інструменти та пристосування для даного малювання, їх призначення та правила користування: ємкості з фарбами, великі пензлики, клейонки-підставки, вологі салфетки. Послідовність дій під час малювання за зразком та інструкціями вчителя.</p> <p>2)<u>Трудові операції</u> Підготовка фарб до роботи. Учні роблять клякси фарбами однієї гами кольорів або різних гам на середині аркуша паперу, згинають його і труть долонею руки.</p>	<p>гуашевих фарб як матеріал для малювання; - знає і називає властивості даних фарб та їхні кольори; - знає правила підготовки фарб до роботи та спосіб виконання малювання; - знає про призначення засобів праці; - знає про послідовність етапів малювання; - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог</p> <p>- виконує трудові операції даної техніки малювання; - вміє підбирати кольори однієї та різних колірних гам; - вміє домальовувати окремі деталі, елементи до малюнку; - вміє бачити щось конкретне на отриманому зображенні</p>	<p>Розвиток сприймання на основі формування дій обстеження предметів малювання. Формування уявлення про малювання технікою кляксографія. Розвиток відчуття кольору, форми, свободи і спонтанності взаємодії з художніми засобами. Розвиток просторової уяви, творчого, образного мислення. Виховання естетичних смаків, самостійності в роботі.</p> <p>Формування діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики в процесі виконання малюнків даною технікою. Розвиток умінь виконувати трудові операції за показом вчителя та його інструкціями Розвиток пам'яті на основі запам'ятовування дій, які виконує вчитель.</p>
---	---	--	--	--

3	8	<p>Після даних дій на папері з'являються симетричні зображення, до яких можна за бажанням домальовувати якісь елементи, деталі.</p> <p>3)<u>Об'єкти малювання</u> Оригінальність техніки полягає в тому, що діти ніколи не знають, які герої постануть на їхніх малюнках. Власне цей факт і розвиває інтерес до даного виду роботи.</p> <p style="text-align: center;"><u>Розділ 2.</u></p> <p>1)<u>Техніко-технологічні відомості.</u> Використання паперових серветок. Властивості паперових серветок (товщина, кольори, різні орнаменти та сюжетні малюнки на них).</p>	<p>малює за інструкціями вчителя</p> <p><u>«Пухнаста»</u> Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про паперові серветки як матеріал для аплікації; - знає і називає властивості даних серветок, описує їхній вигляд; - знає правила підготовки серветок до роботи та спосіб 	<p>Розвиток умінь домальовувати потрібні деталі, елементи , щоб отримати щось конкретне на малюнку. Розвиток умінь описувати свої роботи, давати їм назви.</p> <p><u>аплікація</u></p> <p>Формування організаційних умінь навчально-практичної діяльності. Розвиток сприймання на основі формування дій обстеження предметів для роботи. Розвиток спостережливості, пам'яті, мислення, сенсорних знань: відчуття кольору, форм; композиції, естетичних смаків.</p>
---	---	--	---	--

4	11	<p>Інструменти та пристосування для виконання робіт даною технікою, їх призначення та правила користування (ємкість з клеєм ПВА, заготовані силуети-малюнки для виконання на них пухнастої аплікації, клейонки-підставки, вологі салфетки).</p> <p>Послідовність дій під час виконання аплікації за зразком або показом та інструкціями вчителя.</p> <p><u>2)Трудові операції</u></p> <p>Підготовка серветок до роботи.</p> <p>Виконання аплікації різними прийомами та методами: об'ємної, площинної, опуклої аплікації, методом згортання, скочування, відщипування, розривання на вузькі</p>	<p>виконання аплікації;</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає про призначення засобів праці, які використовуються у даній роботі; - знає послідовність дій ; - організовує своє робоче місце та доглядає за ним, <p>Дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог.</p> <p>Виконує трудові операції різними методами та прийомами: об'ємної, площинної, опуклої аплікації, методом згортання, скочування, відщипування, розривання на вузькі смужечки, скручування в трубочки</p> <p>Малює за зразком та з допомогою інструкцій вчителя</p>	<p>Формування діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики в процесі виконання пухнастої аплікації. Розвиток пам'яті, умінь композиційно правильно розміщувати зображуване на папері або тлі великого формату, вмінь співвідносити матеріал з кольором.</p> <p>Виховання акуратності, почуття задоволення від результату роботи. Розвиток умінь описувати свої та колективні роботи, давати їм назви. стружки</p> <p>Формування організаційних умінь навчально-практичної діяльності. Розвиток сприймання на основі формування дій обстеження предметів праці.</p> <p>Формування уявлення про виконання аплікації з дерев'яної стружки. Розвиток та вдосконалення пам'яті, уваги, просторового мислення, окоміру, відчуття композиції.</p>
---	----	---	--	--

	<p>смужечки, скручування в трубочки</p> <p>3)Об'єкти аплікації: Дерева, птахи, тварини, квіти, пори року, гриби і т.д. Композиція «Голуб миру»</p> <p><u>Розділ 3. Аплікація з</u> 1) <u>Техніко-технологічні відомості.</u></p> <p>Використання дерев'яної стружки. Властивості стружки, її товщина.</p> <p>Інструменти та пристосування для виконання аплікації, їх призначення та правила користування: клей ПВА, пензлики, фарби-аерозолі, ємності зі стружкою різної товщини, клейонки-підставки, вологі серветки.</p> <p>Послідовність дій під час</p>	<p><u>дерев'яної</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про властивості дерев'яної стружки як матеріалу для виконання аплікації; - знає та називає властивості стружки за товщиною; - знає про підготовку стружки до роботи та спосіб її виконання; - знає про призначення засобів праці(пензликів, клею ПВА, фарб-аерозолей); - знає про послідовність дій під час виконання аплікації; - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог. <p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконує трудові операції, пов'язані з виконанням даного виду роботи; - вміє наносити клей на 	<p>Формування діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики в процесі виконання аплікації з дерев'яної стружки.</p> <p>Розвиток умінь виконувати трудові операції за показом етапів роботи вчителем.</p> <p>Розвиток пам'яті на основі запам'ятовування дій, які виконує вчитель.</p> <p>Розвиток умінь створювати композиції за темою, описувати свої роботи, давати їм назви.</p> <p>Виховання самостійності, старанності, акуратності у роботі.</p> <p><u>композиції</u></p> <p>Формування організаційних умінь навчально-практичної діяльності.</p> <p>Формування уявлення про виконання квілінгових робіт (напівоб'ємних</p>
--	--	--	--

	<p>виконання аплікації за зразком та за інструкціями вчителя</p> <p>2)<u>Трудові операції</u> Підготовка стружки до роботи. Ознайомлення з етапами виконання даної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - нанесення клею на поверхню аплікації, де буде стружка; - якийсь час почекати, щоб матеріал добре закріпився на тлі; - покриття стружки фарбами-аерозолями(за бажанням або за композиційною необхідністю) <p>3)<u>Об'єкти виконання аплікації:</u> Хмари на небі, квіти, трава,</p>	<p>поверхню тла;</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміє покривати стружку фарбами-аерозолями. <p>виконує аплікацію за зразком та за допомогою інструкцій вчителя</p> <p style="text-align: center;"><u>Напівоб'ємні</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про паперові смужки як матеріал для квілінгу; - знає та називає форми ,розміри смужок , їхні кольори та відтінки; - знає про правила підготовки смужок для роботи та спосіб виконання квілінгу (напівоб'ємних композицій); - знає про призначення засобів праці(зубочисток, клею ПВА, ножиць, пінцету); - знає про послідовність дій під 	<p>композицій).</p> <p>Розвиток сприймання на основі формування дій обстеження предметів. Розвиток пам'яті, уваги, спостереження на основі вмінь бачити однакові та різні за формою та розмірами смужки.</p> <p>Формування діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики в процесі створення напівоб'ємних квілінгових композицій. Розвиток умінь виконувати трудові операції за наочною опорою та за інструкціями вчителя. Розвиток умінь описувати свої роботи, складати короткі історії, казки до них.</p>
--	---	--	--

	<p>гриби, аплікація за конкретним сюжетом. Композиції «Сільський пейзаж», «Килимок», «Квіткава галявина»</p> <p><u>Розділ 4. Квілінг.</u> 1) <u>Техніко-технологічні відомості.</u> Використання паперових смужок . Розміри, форми смужок. Інструменти, матеріали та пристосування для виконання квілінгу, їх призначення та правила користування: зубочистки, ножиці, пінцет, клей ПВА, картонне тло для основи, клейонки-підставки для збереження чистоти на робочому місці. Послідовність дій під час виконання квілінгу за зразком.</p>	<p>час виконання квілінгу; - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог.</p> <p>Учень: - виконує трудові дії по підготовці смужок-спіралей різних форм, розмірів; - формує тугі та не тугі спіралі; - надає спіралям різних форм(краплі, листка, пелюстки, геометричних фігур: трикутника, прямокутника, ромба, круга Виконує квілінгові роботи за зразком або інструкціями вчителя</p>	
--	--	--	--

	<p><u>2)Трудові операції</u> Підготовка смужок-спіралей різних форм, розмірів. Учні беруть смужку, намазують її клеєм з одного кінця, намотують на зубочистку і створюють тугу або не тугу спіраль і надають їй відповідної форми (краплі, листка, пелюстки, ромба, трикутника т.д.)</p> <p><u>3) Об'єкти квілінгу:</u> Рибки, овочі, фрукти, квіти, метелики, звірі, птахи, сніжинки. Композиції «Левеня», «Метелик», «Ваза з тюльпанами»</p>		
--	---	--	--

Орієнтовні навчальні досягнення учнів на кінець навчального року:

- розуміти інструкції щодо виконання послідовності роботи з кляксографії, з «пухнастої» аплікації, з дерев'яної стружки, з квілінгу;
- виконувати малюнки, аплікації, роботи з квілінгу за інструкціями вчителя, описувати їх, давати назви своїм роботам;

- вміти робити смужки-спіралі для квілінгу, виконувати «пухнасту» аплікацію всіма вивченими методами, фарбувати дерев'яну стружку фарбами-аерозолями;
- мати навички самообслуговування з даних видів робіт;
- дотримуватися правил техніки безпеки при виконанні робіт з малювання, аплікації, квілінгу.

7 клас

Тематичний план

№з/п	Назва теми	Кількість годин		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Усього
	Вступ. Заняття з монотипії, живопису на камені, аплікації з мушель та подрібнених мушель, «Фантазії з овочів, фруктів, ягід»	1		1
1	Розділ 1. Монотипія		7	7
2	Розділ 2. Живопис на камені		7	7
3	Розділ 3. Аплікація з мушель та подрібнених мушель		8	8
4	Розділ 4. Фантазії з овочів, фруктів, ягід		12	12
	Разом	1	34	35

Навчальний матеріал

№ з/п	К-ть год	Зміст навчального матеріалу	Орієнтовні показники розвитку	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
	1	<p>Вступ</p> <p>Мета та зміст роботи нетрадиційних занять з малювання, аплікації, кулінарії.</p> <p>Ознайомлення з матеріалами та інструментами для виконання даних видів робіт.</p> <p>Організація робочого місця, правила правильного догляду за ним.</p> <p>Правила техніки безпеки на робочому місці.</p> <p>Санітарно-гігієнічні вимоги.</p> <p>Практична робота</p> <p>Ознайомлення зі зразками даних видів робіт на фотографіях.</p>	<p>Учні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мають уявлення про мету та зміст роботи нетрадиційних занять з малювання, аплікації, кулінарії; - знають які матеріали, інструменти, пристосування використовуються на даних заняттях; - організовують свої робочі місця та доглядають за ними; - дотримуються правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог. 	<p>Формування інтересу до виконання нетрадиційних занять з малювання, аплікації, кулінарії.</p> <p>Формування діяльності на основі вміння організувати своє робоче місце.</p> <p>Розвиток та вдосконалення саморегуляції, виховання позитивних рис учнів: виконання вимог до чистоти і порядку на робочому місці, виховання взаємодопомоги під час виконання колективних робіт.</p>

1	7	Розділ 1. Монотипія		
		<p><u>Монотипія</u></p> <p>1) Техніко-технологічні</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про властивості 	<p>Формування організаційних умінь навчально-практичної діяльності.</p>

	<p>відомості.</p> <p>Використання гуашевих фарб. Властивості фарб, їхні кольори.</p> <p>Інструменти та пристосування для малювання, їх призначення та правила користування: грубе скло із заокругленими краями (для безпеки), великі пензлики, стакани-непроливайки, клейонки-підставки, вологі салфетки.</p> <p>Послідовність дій під час малювання за інструкціями вчителя.</p> <p><u>2)Трудові операції</u></p> <p>Підготовка фарб, скла, пензликів для виконання монотипії.</p> <p>Нанесення мазків різних форм різними фарбами на скло, прикладання аркуша до скла, виконання відбитку, домальовування окремих</p>	<p>гуашевих фарб як матеріал для малювання;</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає про правила підготовки фарб до роботи та спосіб виконання монотипії; - знає про призначення засобів праці (скла, пензликів); - знає про послідовність дій під час малювання технікою – монотипія; - організовує своє робоче місце та правильно доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки зі склом та санітарно-гігієнічних вимог. <ul style="list-style-type: none"> - виконує всі операції за інструкціями вчителя; - вміє наносити гуашеві фарби мазками на скло; - вміє виконувати відбиток фарбами на склі; - домальовує(у разі потреби) окремі елементи, деталі до малюнку з метою отримання конкретних героїв, 	<p>Розвиток сприймання за допомогою формування дій обстеження предметів праці.</p> <p>Формування уявлення про техніку виконання малюнку за допомогою відбитку на склі.</p> <p>Розвиток пам'яті, уяви, фантазії, творчого мислення, мовленнєвого спілкування.</p> <p>Формування діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики під час виконання малюнку технікою монотипія.</p> <p>Розвиток умінь виконувати трудові операції за інструкціями вчителя.</p> <p>Розвиток пам'яті на основі запам'ятовування дій, які виконує вчитель.</p>
--	---	--	---

	<p>деталей, елементів до малюнку, щоб отримати щось конкретне.</p> <p>3)<u>Об'єкти малювання</u></p> <p>Оригінальність цієї техніки малювання полягає в тому, що учні ніколи не знають наперед, що постане на їхньому малюнку: квіти чи дерева, звірі чи люди, роботи чи монстрики. Власне, в цьому, і полягає інтерес до такого виду діяльності</p>	<p>предметів.</p> <p>- малює за інструкціями вчителя</p>	<p>Розвиток умінь описувати свої роботи, давати їм свої назви, складати короткі історії, казки до них.</p>
--	--	--	--

2	7	Розділ 2. Живопис на камені		
		<p>1)<u>Техніко-технологічні відомості</u></p> <p>Використання акрилових фарб. Властивості фарб, їхні кольори. Інструменти та пристосування для малювання на камені, їх призначення та правила користування: великі пензлики, лак для покриття фарби, клейонки-підставки, вологі</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про властивості акрилових фарб як матеріал для малювання; - знає та називає властивості даних фарб, їхні кольори; - знає про підготовку фарб до роботи та спосіб виконання малюнку; - знає про призначення засобів праці (пензликів, лаку); 	<p>Закріплення організаційних умінь навчально-практичної діяльності.</p> <p>Вдосконалення навичок сприймання дій обстеження предметів.</p> <p>Закріплення вмінь виконувати малюнки на камені.</p> <p>Вдосконалення пам'яті, сенсорних знань, уяви, фантазії.</p>

	<p>салфетки.</p> <p>Послідовність дій під час малювання за зразком та інструкціями вчителя.</p> <p><u>2)Трудові операції</u></p> <p>Підготовка фарб до роботи (учні набирають фарби у зручні ємкості).</p> <p>Підготовка каміння для малювання (воно повинне бути помите та висушене).</p> <p>Малюнки можуть бути конкретні, тематичні, а можуть мати цілком абстрактний характер.</p> <p>Коли фарба добре висохне, можна покривати її лаком.</p> <p><u>3) Об'єкти малювання</u></p> <p>Дерева, квіти, сонце, хмари, казкові герої, герої мультфільмів,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - знає про послідовність дій під час малювання; - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог. <p>Учень виконує всі трудові операції, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - готує фарби до роботи, набираючи їх у спеціальні ємкості; - готує каміння для малювання на них; - малює на камінні малюнки на задану тематику або абстрактні малюнки; - покриває сухий малюнок спеціальним лаком. <p>Малює за зразком або за допомогою інструкцій вчителя</p>	<p>Вдосконалення рухів дрібної моторики під час малювання малюнків на камінні.</p> <p>Вдосконалення вмінь виконувати трудові операції на наочною опорою або показом та інструкціями вчителя.</p> <p>Вдосконалення пам'яті(зорової та слухової) на основі запам'ятовування дій, які виконує вчитель.</p> <p>Розвиток та вдосконалення мовленнєвої компетенції учнів (опис своїх малюнків, придумування назв</p>
--	---	---	--

	ілюстрації до пісень і т.д. Композиція «Державні символи»		до них, складання коротких історій до них.
--	--	--	--

3	8	Розділ 3. Аплікація з мушель та подрібнених мушель		
		<p><u>1) Техніко-технологічні відомості</u></p> <p>Використання у роботі мушель та подрібнених мушель, пластиліну, клею ПВА.</p> <p>Властивості мушель як матеріалу, їхні форми, розміри, кольори.</p> <p>Інструменти та пристосування для виконання аплікації з цього природнього матеріалу, їх призначення та правила користування.</p> <p>Послідовність дій під час виконання аплікації з мушель та подрібнених мушель за зразком або за інструкціями вчителя.</p> <p><u>2) Трудові операції</u></p> <p>Підготовка мушель, подрібнених мушель,</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про властивості мушель як матеріалу для аплікації; - знає та називає властивості мушель, їхні форми, кольори; - знає про правила підготовки мушель до роботи та спосіб виконання аплікації; - знає про призначення засобів праці для виконання цієї роботи; - знає про послідовність дій під час виконання аплікації, організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог. <p>Виконує трудові операції методом втикання мушель в пластилін та</p>	<p>Формування організаційних умінь навчально-практичної діяльності.</p> <p>Розвиток сприймання на основі вдосконалення дій обстеження предмету.</p> <p>Вдосконалення уявлення про виконання аплікації з мушель та подрібнених мушель.</p> <p>Вдосконалення пам'яті, просторового та творчого мислення, тактильних відчуттів, сенсорних знань про унікальні форми мушель, їхні природні кольори.</p> <p>Вдосконалення діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики під</p>

	<p>пластиліну, паперової основи-тла до роботи.</p> <p>Виконання аплікації методом втикання мушель в пластилін та клеєння подрібнених мушель на клей ПВА.</p> <p>3) <u>Об'єкти для створення аплікації</u></p> <p>Дерева, квіти, тварини, сюжетні герої і т.д.</p> <p>Композиція «Карта України», «Соняшники»</p>	<p>клеєння подрібнених мушель на клей ПВА за зразком та за інструкціями вчителя.</p> <p>Виконує аплікацію за зразком та за допомогою інструкцій вчителя.</p>	<p>час виконання аплікації з мушель та подрібнених мушель.</p> <p>Вдосконалення умінь виконувати трудові операції за наочною опорою та за інструкціями вчителя.</p> <p>Вдосконалення зорової пам'яті.</p> <p>Вдосконалення умінь описувати свої роботи, називати їх, характеризувати героїв аплікацій.</p> <p>Виховання акуратності в роботі.</p>
--	--	--	---

4	12	Розділ 4. Фантазії з овочів, фруктів, ягід		
		<p>1) <u>Техніко-технологічні відомості</u></p> <p>Використання різноманітних овочів, фруктів, ягід, їхні властивості, кольори.</p> <p>Інструменти та пристосування для виконання кумедних фігурок з овочів, фруктів, ягід, їх призначення та правила безпечного користування(</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про властивості овочів, фруктів, ягід як матеріал для виконання кумедних фігурок; - знає та називає властивості овочів, фруктів, ягід, описує їхній зовнішній вигляд та смакові якості; - знає про правила підготовки овочів, фруктів, ягід до роботи та спосіб виконання кулінарного завдання; 	<p>Формування організаційних умінь навчально-практичної діяльності.</p> <p>Розвиток та вдосконалення сприймання на основі дій обстеження предмету.</p> <p>Формування уявлення про виконання кумедних фігурок з овочів, фруктів, ягід.</p> <p>Вдосконалення зорової пам'яті, просторового мислення, сенсорних</p>

	<p>кухонні ножі, зубочистки різних розмірів, дерев'яні дощечки для нарізання).</p> <p>Послідовність дій під час виконання даної роботи за зразком або за інструкціями вчителя.</p> <p>2)<u>Трудові операції</u> Підготовка овочів, фруктів, ягід до роботи. Виконання даного виду роботи за поетапними інструкціями вчителя або за зразком.</p> <p>3)<u>Об'єкти для фантазій з овочів, фруктів, ягід</u> Звірі, птахи, комахи, риби. Композиція «Золота рибка»</p>	<p>- знає про призначення засобів праці(ножів, зубочисток, дерев'яних дощечок;</p> <p>- знає про послідовність дій під час виконання даної роботи, організовує своє робоче місце та доглядає за ним;</p> <p>- дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог.</p> <p>- виконує трудові операції за інструкціями вчителя або за зразком на малюнку.</p> <p>- виконує роботи за зразком або за інструкціями вчителя</p>	<p>знань, мовленнєвої компетенції.</p> <p>Вдосконалення дрібної моторики в процесі створення кумедних фігурок з овочів, фруктів, ягід. Вдосконалення умінь виконувати трудові операції за наочною опорою.</p> <p>Розвиток та вдосконалення умінь описувати свої роботи, давати назви героям робіт. Виховання акуратності в роботі.</p>
--	--	--	--

Орієнтовні навчальні досягнення учнів на кінець навчального року:

- розуміти інструкції щодо виконання послідовності робіт з монотипії, аплікації з мушель та подрібнених мушель, живопису на камені, виготовлення фігурок з овочів, фруктів, ягід;

- виконувати малюнки на камені, на папері за допомогою техніки «монотипія», створювати оригінальні аплікації з мушель та подрібнених мушель, виготовляти кумедні фігурки з овочів, фруктів та ягід за інструкціями вчителя або за наочною опорою;

- вміти описувати свої роботи, давати їм оригінальні назви;

- мати навички самообслуговування з даних видів робіт;

- дотримуватися правил техніки безпеки при виконанні робіт з монотипії, живопису на камені, аплікації з мушель та подрібнених мушель та виготовлення фігурок з овочів, фруктів та ягід.

8 клас Тематичний план

№з/п	Назва теми	Кількість годин		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Усього
	Вступ. Нетрадиційні заняття з малювання, ліплення, вишивання	1		1
1	Розділ 1. Ниткографія		7	7
2	Розділ 2. Живопис на деревних грибах		7	7
3	Розділ 3. Ліплення з глини		8	8
4	Розділ 4. Вишивання бісером		12	12
	Разом	1	34	35

Навчальний план

№з/п	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Показники розвитку	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
	1	<p><u>Вступ</u></p> <p>Мета та зміст роботи занять з ниткографії, живопису на деревних грибах, ліплення з глини, вишивання бісером.</p> <p>Ознайомлення з необхідними для роботи матеріалами, інструментами та пристосуваннями.</p> <p>Організація робочого місця і правила догляду за ним.</p> <p>Правила техніки безпеки на робочому місці.</p> <p>Санітарно-гігієнічні вимоги.</p> <p>Практична робота.</p> <p>Ознайомлення з виробами даних видів робіт, виготовленими попередніми учнями.</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про мету та зміст роботи занять з ниткографії, живопису на деревних грибах, ліплення з глини, вишивання бісером; - знає, які матеріали, інструменти та пристосування потрібні для роботи; - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог 	<p>Формування інтересу до виконання занять з ниткографії, живопису на деревних грибах, ліплення з глини, вишивання бісером.</p> <p>Формування діяльності на основі вміння організовувати своє робоче місце.</p> <p>Розвиток саморегуляції, виховання бажання займатися даними видами роботи.</p> <p>Виховання позитивних рис особистості: охайності, організованості, допитливості.</p>

1	7	Розділ 1. Ниткографія		
		<p>Ниткографія</p> <p>1) <u>Техніко-технологічні відомості</u></p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про властивості 	<p>Вдосконалення організаційних умінь навчально-практичної</p>

	<p>Використання гуашевих фарб, ниток, шнурків різної довжини та товщини, пензликів. Властивості фарб, ниток, їхні кольори та відтінки.</p> <p>Інструменти та пристосування для малювання технікою «ниткографія», їх призначення та правила користування.</p> <p>Послідовність дій під час малювання даною технікою за зразком або за інструкціями вчителя.</p> <p>2)<u>Трудові операції</u></p> <p>Підготовка фарб, білого аркуша паперу, пензликів до роботи Нанесення різних фарб на нитки,</p>	<p>гуашевих фарб як матеріал для малювання;</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає та називає властивості даних фарб, їхні кольори та відтінки; - знає про правила підготовки фарб до роботи та спосіб виконання малювання; - знає про призначення засобів праці, потрібних для цієї роботи; - знає про послідовність дій під час малювання, організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог - готує білий аркуш паперу, фарби, пензлики до роботи; - наносить різних кольорів фарби на заготовані нитки, шнурки різної довжини та товщини; 	<p>діяльності.</p> <p>Вдосконалення сприймання на основі формування дій обстеження предметів.</p> <p>Формування уявлення про малювання за допомогою фарб та ниток.</p> <p>Вдосконалення зорової пам'яті, просторової уяви, сенсорних знань та вмінь</p> <p>Формування діяльності на основі розвитку та вдосконалення рухів дрібної моторики в процесі виконання ниткографії.</p> <p>Розвиток та вдосконалення умінь виконувати трудові операції за</p>
--	---	--	--

	<p>шнурки різної довжини та товщини.</p> <p>Вкладання нафарбованих ниток, шнурків всередину зігнутого навпіл аркуша паперу. Притискання паперу долонею руки для виконання відбитків.</p> <p>3)<u>Об'єкти малювання</u></p> <p>Оригінальність даної техніки полягає в тому, що учні не знають наперед, що з'явиться на їхньому малюнку: чудернацькі дерева чи квіти, якась істота чи тварина.</p>	<p>- вкладає нафарбовані нитки шнурки в середину зігнутого аркуша паперу;</p> <p>- вміє виконувати відбитки на папері, притискаючи його долонею руки</p> <p>- малює за допомогою інструкцій та порад вчителя.</p>	<p>наочною опорою та за інструкціями вчителя.</p> <p>Вдосконалення зорової пам'яті на основі запам'ятовування дій, які виконує вчитель.</p> <p>Вдосконалення умінь описувати свої роботи, домальовувати якісь окремі деталі до малюнку, щоб побачити щось конкретне.</p> <p>Виховання акуратності у роботі</p>
--	--	---	--

2	7	Розділ 2. Живопис на деревних грибах		
		<p><u>Живопис на деревних грибах</u></p> <p>1)<u>Техніко-технологічні відомості</u></p> <p>Використання деревних грибів, акварельних, гуашевих або акрилових фарб, пензликів, лаку для покриття. Властивості даних видів фарб, лаку, їхні кольори та відтінки.</p>	<p>Учень:</p> <p>- має уявлення про властивості гуашевих, акварельних та акрилових фарб як матеріал для малювання;</p> <p>- знає та називає властивості даних фарб, їхні кольори та відтінки;</p>	<p>Формування організаційних умінь навчально-практичної діяльності.</p> <p>Розвиток та вдосконалення сприймання на основі дій спостереження предмету.</p> <p>Формування уявлення про виконання малюнків на деревних грибах.</p> <p>Розвиток та вдосконалення зорової та</p>

	<p>Інструменти та пристосування для виконання малюнків на деревних грибах, їх призначення та правила користування: ємкості для фарб, лаку, клейонки-підставки.</p> <p>Послідовність дій під час малювання за зразком або інструкціями вчителя.</p> <p><u>2)Трудові операції</u></p> <p>Підготовка фарб, пензликів до роботи. Учні використовують для цього виду малювання великі та малі пензлики. Малювання може бути абстрактне або носити сюжетний характер. Після того, як фарба висохне, можна наносити лак на малюнок (за бажанням)</p> <p><u>3)Об'єкти малювання</u></p> <p>Тематичні або сюжетні малюнки.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - знає про правила підготовки фарб, лаку до роботи та спосіб виконання даного малюнку; - знає про призначення засобів праці для даного виду роботи⁴ - знає про послідовність дій під час малювання, організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог. - виконує трудові дії, пов'язані з даним видом малювання; - використовує різні види пензликів; - виконує сюжетні малюнки ; - покриває малюнки, що висохли, лаком - малює за зразком або за інструкціями вчителя 	<p>слухової пам'яті, тактильних відчуттів, сенсорних знань та вмінь.</p> <p>Вдосконалення вмінь бачити подібне та різне у малюнках.</p> <p>Розвиток та вдосконалення рухів дрібної моторики під час виконання малюнків даною технікою.</p> <p>Вдосконалення умінь виконувати трудові операції за інструкціями вчителя.</p> <p>Розвиток та вдосконалення зорової пам'яті на основі запам'ятовування дій, які виконує вчитель.</p> <p>Розвиток та вдосконалення мовленнєвої компетенції учнів (опис своїх робіт, придумування назв до</p>
--	---	--	---

	Композиція «Державні символи України»		них)
--	---------------------------------------	--	------

3	8	Розділ 3. Ліплення з глини		
		<p><u>Ліплення з глини</u></p> <p><u>1)Техніко-технологічні відомості</u></p> <p>Властивості глини як матеріалу для роботи.</p> <p>Матеріали та інструменти для роботи, їх призначення та властивості.</p> <p>Підготовка глини до роботи.</p> <p>Вид ліплення – об’ємне.</p> <p>Послідовність дій під час виконання роботи.</p> <p>Організація робочого місця та правила догляду за ним.</p> <p>Правила безпечної праці на робочому місці.</p> <p>Санітарно-гігієнічні вимоги.</p> <p><u>2)Трудові операції</u></p> <p>Підготовка глини до роботи.</p> <p>При ліпленні з глини використовують такі ж методи</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про призначення та роботу з глиною; - знає та називає матеріали, інструменти для роботи, їх призначення та правила користування; - знає послідовність дій під час виконання роботи; - організовує своє робоче місце та правильно доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог. - вміє готувати глину до роботи; - вміє ділити цілий шматок глини на частини; 	<p>Формування діяльності на основі вмінь правильно організовувати своє робоче місце.</p> <p>Розвиток зорової пам’яті на основі запам’ятовування послідовності дій.</p> <p>Збагачення словникового запасу назвами матеріалів, інструментів, що використовуються в даному виді роботи.</p> <p>Формування організованості, взаємодопомоги.</p> <p>Формування діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики в процесі ліплення з глини.</p> <p>Вдосконалення умінь виконувати трудові операції за наочною опорою та за інструкціями вчителя.</p> <p>Вдосконалення зорової та слухової</p>

	<p>роботи, як при ліпленні з пластиліну, соленого тіста: розминання, відщипування, розкачування долонями та між долонями, вдавлювання, скачування, сплющування, примазування.</p> <p>Ліплення об'ємних фігурок з глини.</p> <p>Запікання їх у електропічці.</p> <p>3) <u>Об'єкти ліплення</u> Дерева, квіти, ягоди, фігурки тварин та людей, геометричні фігури, сюжетні композиції.</p> <p>Композиція «Динозаврик-солодкоїжка».</p>	<p>- використовує у своїй роботі всі методи роботи з глиною: розминання, відщипування, розкачування долонями та між долонями, вдавлювання, скачування, сплющування, примазування;</p> <p>- вміє ліпити об'ємні фігурки з глини;</p> <p>- знає спосіб запікання готових фігурок у електропічці</p> <p>- ліпить за зразком та з допомогою інструкцій вчителя</p>	<p>пам'яті на основі запам'ятовування дій, які виконує вчитель.</p> <p>Вдосконалення просторового мислення, сенсорних знань та вмінь.</p> <p>Вдосконалення умінь описувати свої роботи, надавати героям відповідних рис характеру, давати назви зліпленим роботам.</p> <p>Виховання культури праці з таким матеріалом як глина.</p>
--	--	--	---

4	12	Розділ 4. Вишивання бісером		
		<p><u>Вишивання бісером</u> 1) <u>Техніко-технологічні відомості</u> Використання бісеру різних форм, величини, кольорів та відтінків,</p>	<p>Учень: - має уявлення про властивості бісеру як матеріалу для вишивання;</p>	<p>Формування організаційних умінь навчально-практичної діяльності. Розвиток та вдосконалення сприймання на основі формування</p>

	<p>ниток для вишивання. Властивості бісеру як матеріалу для роботи.</p> <p>Інструменти та пристосування для вишивання бісером (спеціальні голки, формочки для окремого тримання різних кольорів бісеру, готових схем для вишивання), їх призначення та правила безпечного користування.</p> <p>Послідовність дій вишивання за зразком.</p> <p><u>2)Трудові операції</u></p> <p>Підготовка бісеру до роботи (учні наповнюють формочки необхідними для вишивання кольорами та відтінками бісеру, всиляють бісерну нитку в голку та починають заповнювати схему для вишивання підібраними кольорами та відтінками бісеру.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - знає та називає властивості бісеру, його кольори та відтінки; - знає про підготовку бісеру до роботи та спосіб виконання роботи; - знає про призначення засобів праці (голок, схем для вишивання); - знає про послідовність дій під час вишивання бісером, організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог. - вміє готувати бісер до роботи; - підбирати необхідні кольори бісеру для конкретної схеми вишивання; - вміє всиляти бісерну нитку в голку за допомогою нитковсилювача; 	<p>дій обстеження предметів.</p> <p>Формування уявлення про вишивання бісером.</p> <p>Вдосконалення зорової пам'яті, просторового мислення, сенсорних знань та вмій.</p> <p>Розвиток умінь називати форми бісеру як оздоблювального матеріалу.</p> <p>Вдосконалення розвитку рухів дрібної моторики під час вишивання бісером.</p> <p>Вдосконалення умінь виконувати трудові операції даного виду творчої діяльності за наочною опорою (відповідною схемою).</p> <p>Вдосконалення зорової пам'яті та координації під час вишивання.</p>
--	--	---	---

	<p>Вишивання в одному напрямку для гарного зовнішнього вигляду вишивки, по закінченні нитки - закріплення її, щоб робота не поролась.</p> <p>3) <u>Об'єкти вишивання</u></p> <p>Святі ікони, церковні образи Святих, природні пейзажі, зображення тварин і т.д.</p> <p>Вишивання Ангела-Охоронця, орнаментів-кодів своїх імен.</p>	<p>- знає, що вишивати потрібно завжди в одному напрямку;</p> <p>- вміє безпечно закріплювати нитку в кінці вишивання.</p> <p>- вишиває за зразком-схемою.</p>	<p>Зняття напруження, втоми, покращення настрою, самопочуття за допомогою вишивання бісером.</p> <p>Виховання охайності в роботі, поваги до зображень релігійної тематики.</p>
--	--	--	--

Орієнтовні навчальні досягнення учнів на кінець навчального року:

- розуміти інструкції щодо виконання послідовності робіт з ниткографії, малювання на деревних грибах, ліплення з глини, вишивання бісером;
- виконувати малюнки, вироби з глини, вишивати бісером за інструкціями вчителя, вміти описувати свої роботи, давати їм оригінальні назви;
- мати навички самообслуговування з даних видів робіт;
- дотримуватися правил техніки безпеки при виконанні робіт з ниткографії, малювання на деревних грибах, ліплення з глини, вишивання бісером.

9 клас
Тематичний план

№з/п	Назва теми	Кількість годин		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Усього
	Вступ. Заняття з малювання, аплікації, паперопластики, роботи з бісером	1		1
1	Розділ 1. Акварель + морська сіль		7	7
2	Розділ 2. Бісерна мозаїка		7	7
3	Розділ 3. Квілінг. Об'ємні фігурки		9	9
4	Розділ 4. Паперопластика		11	11
	Разом	1	34	35

Навчальний матеріал

№з/п	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Показники розвитку	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
	1	<p style="text-align: center;"><u>Вступ</u></p> <p>Мета та зміст роботи занять з малювання технікою «Акварель + морська сіль», бісерної мозаїки, квілінгу, паперопластики.</p> <p>Ознайомлення з необхідними для роботи матеріалами, інструментами та пристосуваннями.</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про мету та зміст роботи занять з малювання технікою «Акварель + морська сіль», бісерної мозаїки, квілінгу, паперопластики; - знає, які матеріали, інструменти та пристосування потрібні для 	<p>Формування інтересу до виконання занять з малювання технікою «Акварель + морська сіль», бісерної мозаїки, квілінгу, паперопластики.</p> <p>Формування діяльності на основі вміння організувати робоче місце.</p>

	<p>Організація робочого місця і правила догляду за ним.</p> <p>Правила техніки безпеки на робочому місці.</p> <p>Санітарно-гігієнічні вимоги.</p> <p><u>Практична робота</u></p> <p>Ознайомлення з виробами даних видів робіт (журнали, книги, виставка)</p>	<p>даних видів робіт;</p> <ul style="list-style-type: none"> - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог. 	<p>Розвиток та вдосконалення саморегуляції, виховання бажання займатися творчою діяльністю.</p> <p>Виховання допитливості, зацікавленості новими оригінальними видами роботи</p>
--	--	--	--

1	7	Розділ 1. Акварель + морська сіль		
		<p><u>Акварель+ морська сіль</u></p> <p><u>1)Техніко-технологічні відомості</u></p> <p>Використання акварельних фарб, морської солі. Властивості даних фарб, їхні кольори та відтінки. Властивості морської солі як природнього матеріалу. Інструменти та пристосування для малювання даною технікою, їх призначення та правила користування (пензлики різних розмірів, клейонки-підставки).</p> <p>Послідовність дій під час малювання за зразком або за</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про властивості акварельних фарб, морської солі як матеріалу для малювання; - знає та називає властивості цих фарб та морської солі, їхні кольори та відтінки; - знає про підготовку фарб та морської солі до роботи та спосіб виконання малюнку; - знає про призначення засобів праці; - знає про послідовність дій під час малювання, організовує своє 	<p>Формування та вдосконалення організаційних умінь навчально-практичної діяльності.</p> <p>Вдосконалення сприймання на основі дій обстеження предметів.</p> <p>Формування уявлення про малювання малюнків технікою «Акварель + морська сіль».</p> <p>Вдосконалення зорової пам'яті, просторового та творчого мислення, уяви, сенсорних знань, окоміру.</p>

		<p>інструкціями вчителя.</p> <p><u>2)Трудові операції</u> Підготовка фарб та морської солі до роботи. Учні малюють малюнок акварельною фарбою на білому аркуші паперу (наприклад небо, море). Поки фарба ще не висохла, сиплять на окремі елементи малюнку морську сіль, яка при висиханні буде створювати ефект блиску на готовому малюнку. На завершення роботи залишки солі слід змахнути з малюнку</p> <p><u>3)Об'єкти малювання</u> Небо, зорі, море, квіти. Композиція «Морські хвилі»</p>	<p>робоче місце та доглядає за ним;</p> <ul style="list-style-type: none"> - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог. - виконує трудові операції за допомогою пензликів різної величини; - правильно застосовує тони фарб на окремих ділянках малюнку; - знає, в який час треба застосовувати на малюнку морську сіль; - знає, що залишки солі не потрібно залишати на малюнку. - малює за зразком та за інструкціями вчителя 	<p>Формування діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики в процесі виконання даної техніки малювання.</p> <p>Розвиток та вдосконалення умінь виконувати трудові операції за наочною опорою та за інструкціями вчителя.</p> <p>Вдосконалення пам'яті на основі запам'ятовування дій, які виконує вчитель.</p> <p>Вдосконалення мовленнєвої компетенції (опис малюнків, складання коротких історій).</p> <p>Виховання охайності у роботі.</p>
2	7	Розділ 2. Бісерна мозаїка		
		<p><u>Бісерна мозаїка</u></p> <p><u>1)Техніко-технологічні відомості</u> Використання бісеру, дроту,</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про властивості бісеру як матеріалу для бісерної 	<p>Формування організаційних умінь навчально-практичної діяльності.</p>

	<p>картонних тарілок. Властивості бісеру, дроту, картонних тарілок як матеріалу. Кольори бісеру, його розміри.</p> <p>Інструменти та пристосування для створення бісерної мозаїки(пластмасова кругла форма для закріплення бісерних візерунків, спеціальні ємкості для бісеру)</p> <p>Послідовність дій під час створення бісерної мозаїки.</p> <p><u>2)Трудові операції</u></p> <p>Підготовка бісеру до роботи. Нанизування бісеру різних кольорів та розмірів на дріт для створення гарних, пропорційних візерунків.</p> <p>Закріплення візерунків на круглі пластмасові форми з отворами.</p> <p>Завершальний етап-закріплення цих форм на картонні круглі тарілки</p>	<p>мозаїки;</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає та називає властивості бісеру, їхні кольори, розміри; - знає про підготовку бісеру до роботи та спосіб виконання мозаїки; - знає про призначення засобів праці (дроту, картонних тарілок, пластмасових круглих форм для закріплення бісерних візерунків); - знає про послідовність дій даного виду роботи, організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог. - виконує трудові операції по створенню бісерної мозаїки; - вміє нанизувати бісер на металевий дріт в певному порядку, щоб виходив гарний орнамент; - закріплює створені візерунки на круглі пластмасові форми в певному порядку; 	<p>Розвиток та вдосконалення сприймання на основі формування дій обстеження предметів.</p> <p>Формування уявлення про створення бісерної мозаїки.</p> <p>Вдосконалення зорової пам'яті, просторового мислення, окоміру, естетичних смаків, сенсорних знань(кольору, форми, розмірів)</p> <p>Розвиток умінь порівнювати, бачити різне у створеній мозаїці.</p> <p>Формування діяльності на основі розвитку та вдосконалення рухів дрібної моторики під час виконання бісерної мозаїки.</p> <p>Вдосконалення умінь виконувати трудові операції за наочною опорою та за інструкціями вчителя.</p> <p>Вдосконалення зорової</p>
--	---	--	---

		<p>3)Об'єкти бісерної мозаїки</p> <p>Різноколірні орнаменти, візерунки</p>	<p>- закріплює пластмасові форми на картонні тарілки.</p> <p>Створює мозаїку з бісеру за зразком та інструкціями вчителя.</p>	<p>пам'яті, просторової уяви.</p> <p>Вдосконалення мовленнєвого потенціалу учнів.</p> <p>Виховання естетичних смаків, охайності в роботі.</p>
--	--	--	---	---

3	9	Розділ 3. Квілінг. Об'ємні фігурки		
		<p><u>Квілінг. Об'ємні фігурки</u></p> <p><u>1)Техніко-технологічні відомості</u></p> <p>Використання паперових смужок-спіралей .</p> <p>Властивості квілінгових смужок, їхні кольори, розміри, форми.</p> <p>Інструменти та пристосування для виконання квілінгових об'ємних фігурок, їх призначення та пристосування:зубочистки, ножиці, клей , пінцет.</p> <p>Послідовність дій під час виконання квілінгу за зразком</p>	<p>Учень:</p> <p>- має уявлення про властивості квілінгових смужок як матеріал для роботи;</p> <p>- знає та називає властивості цих смужок, їхні кольори, розміри, форми;</p> <p>- знає про підготовку смужок до роботи та спосіб виконання квілінгу;</p> <p>- знає про призначення засобів праці (зубочисток, ножиць, клею, пінцету);</p> <p>- знає про послідовність дій під час створення об'ємних квілінгових фігурок;</p> <p>- організовує своє робоче місце та</p>	<p>Вдосконалення організаційних умінь навчально-практичної діяльності.</p> <p>Вдосконалення сприймання на основі формування дій обстеження предметів.</p> <p>Вдосконалення навичок виконання об'ємних квілінгових фігурок.</p> <p>Вдосконалення зорової пам'яті, тактильних відчуттів, просторового мислення, окоміру, сенсорних знань та вмій.</p> <p>Вдосконалення навичок розрізняти форми квілінгових</p>

		<p>2)<u>Трудові операції</u> Підготовка смужок-спіралей до роботи. Створення тугих та не тугих спіралей. Не тугим спіралям надаються різні форми (листка, краплі, пошарових спіралей і т.д.) Склеювання готових деталей</p> <p>3)<u>Об'єкти квілінгу</u> Фігурки тварин, людей Композиції «Дівчина-українка», «Український парубок»</p>	<p>доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог</p> <p>- виконує трудові операції за поетапними інструкціями; - створює тугі та не тугі спіралі; - вміє надавати не тугим спіралям різних форм; - вміє робити пошарові спіралі; - склеює готові деталі фігурок за зразком</p> <p>- створює квілінгові фігурки за зразком та за інструкціями вчителя.</p>	<p>смужок, вміння правильно робити тугі та не тугі спіралі</p> <p>Формування діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики в процесі створення об'ємних квілінгових фігурок. Вдосконалення умінь виконувати трудові операції за наочною опорою та інструкціями вчителя. Вдосконалення пам'яті на основі запам'ятовування дій, які виконує вчитель.</p> <p>Вдосконалення мовлення учнів. Виховання фантазії, естетичних смаків, охайності в роботі.</p>
--	--	---	---	---

4	11	Розділ 4. Паперопластика		
		<u>Паперопластика</u> 1) <u>Техніко-технологічні відомості</u> Використання гофропаперу,	Учень: - має уявлення про властивості гофропаперу як матеріалу для	Формування організаційних умінь навчально-практичної діяльності.

	<p>масляної та сухої пастелі. Властивості гофропаперу, його кольори. Інструменти та пристосування для створення паперових квітів(ножиці з рівними та загнутими лезами, клей-олівець, дріт, вузький круглий пензлик, широкий плаский пензлик), їх призначення та правила користування. Послідовність дій під час виконання паперопластики.</p> <p><u>2)Трудові операції</u> Підготовка гофропаперу, пензликів, пастелі , дроту до роботи. Поетапне створення всіх деталей квітів з гофропаперу, дроту, при допомозі ножиць різних видів, клею-олівця, масляної та сухої пастелі. Скріплення готових деталей.</p>	<p>створення паперових квітів; - знає та називає властивості гофропаперу, пастелі, їх кольори; - знає про підготовку гофропаперу до роботи та спосіб виконання роботи; - знає про призначення засобів праці(спеціальних пензликів, клею-олівця, ножиць); - знає про послідовність дій під час створення паперових квітів; - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог</p> <p>- виконує трудові операції по створенню квітів з паперу; - створює деталі паперових квітів з гофропаперу, дроту за допомогою спеціальних ножиць, клею-олівця,пастелі; - скріплює готові деталі</p>	<p>Вдосконалення сприймання на основі формування дій обстеження предметів. Формування уявлення про паперопластику. Вдосконалення пам'яті, просторового мислення, фантазії, сенсорних знань та вмінь.</p> <p>Формування діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики в процесі створення квітів з гофропаперу. Вдосконалення умінь виконувати трудові операції за наочною опорою, інструкціями вчителя. Вдосконалення зорової</p>
--	---	---	--

		3) <u>Об'єкти паперопластики</u> Різноманітні квіти	- створює квіти з гофропаперу за зразком	пам'яті, на основі запам'ятовування дій, які виконує вчитель. Вдосконалення мовленнєвої компетенції.(опис зовнішнього вигляду квітів, розширення міжпредметних зв'язків: трудове навчання-біологія). Виховання охайності в роботі.
--	--	--	--	--

Орієнтовні навчальні досягнення учнів на кінець навчального року:

- вміти виконувати малюнки за допомогою техніки «Акварель + морська сіль»;
- складати план роботи над виробом з бісерної мозаїки, квілінгу об'ємних фігурок, паперопластики разом з вчителем;
- розуміти інструкції щодо дотримання послідовності виготовлення виробів з вищесказаних видів робіт;
- мати навички самообслуговування з цих видів нетрадиційних занять;
- дотримуватися правил техніки безпеки при виконанні робіт з малювання, квілінгу, бісерної мозаїки, паперопластики

10 клас
Тематичний план

№з/п	Назва теми	Кількість годин		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Усього
	Вступ. Заняття з вітражного живопису, вишивання бісером, ліплення з полімерної глини, ажурного та об'ємного квілінгу	1		1
1	Розділ 1.Вітражний живопис		7	7
2	Розділ 2.Вишивання бісером		7	7
3	Розділ 3.Ліплення з полімерної глини		9	9
4	Розділ 4.Ажурний та об'ємний квілінг		11	11
	Разом	1	34	35

Навчальний матеріал

№з/п	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Показники розвитку	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
	1	<p><u>Вступ</u></p> <p>Мета та зміст занять з вітражного живопису, вишивання бісером, ліплення з полімерної глини, ажурного та об'ємного квілінгу.</p> <p>Ознайомлення з необхідними матеріалами, інструментами та пристосуваннями.</p> <p>Організація робочого місця та правила</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про мету та зміст занять з вітражного живопису, вишивання бісером, ліплення з полімерної глини, ажурного та об'ємного квілінгу; - знає, які матеріали, інструменти та 	<p>Формування інтересу до виконання занять з вітражного живопису, вишивання бісером, ліплення з полімерної глини, ажурного та об'ємного квілінгу.</p> <p>Формування діяльності на основі вміння організувати своє робоче місце.</p> <p>Розвиток та вдосконалення</p>

	<p>догляду за ним.</p> <p>Правила техніки безпеки на робочому місці.</p> <p>Санітарно-гігієнічні вимоги</p> <p><u>Практична робота</u></p> <p>Ознайомлення з виробами даних видів робіт(журнали, книги, виставка).</p>	<p>пристосування потрібні для даних видів роботи;</p> <ul style="list-style-type: none"> - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог 	<p>саморегуляції, виховання бажання займатися творчою діяльністю.</p> <p>Виховання естетичних смаків, охайності, організованості в роботі.</p>
--	--	---	--

1	7	Розділ 1.Вітражний живопис		
		<p style="text-align: center;"><u>Вітражний живопис</u></p> <p><u>1)Техніко-технологічні відомості</u></p> <p>Використання вітражних фарб.</p> <p>Властивості даних фарб, їхні кольори.</p> <p>Інструменти та пристосування для малювання вітражними фарбами (плівка-файл, скло, рамки для картин, кольорові аркуші-фон), їх призначення та правила користування.</p> <p>Послідовність дій під час малювання вітражними фарбами.</p>	<p style="text-align: center;">Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про властивості вітражних фарб як матеріал для малювання; - знає та називає властивості даних фарб та їхні кольори; - знає про підготовку фарб до роботи та способів виконання малюнку; - знає про призначення засобів праці(плівок-файлів, скла, пензликів); - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно- 	<p>Формування організаційних умінь навчально-практичної діяльності.</p> <p>Розвиток та вдосконалення сприймання на основі формування дій обстеження предметів.</p> <p>Формування уявлення про створення малюнків вітражними фарбами.</p> <p>Розвиток та вдосконалення зорової та слухової пам'яті, просторового, творчого мислення, сенсорних знань та вмінь, навичок послідовного способу виконання даного виду роботи.</p>

		<p>2)<u>Трудові операції</u> Підготовка фарб до роботи. Учні вибирають ескіз малюнку. Вітражне малювання здійснюється на плівці-файлі або на склі. Спочатку малюється контур чорною вітражною фарбою, який сохне 1-2 години. Потім контур заповнюється кольоровими вітражними фарбами. Малюнок на склі сохне 8-10 годин, а на плівці –файлі-24 години. З плівки-файла малюнок можна перенести на вазу, чашку, меблі. Під малюнок на склі підставляється кольоровий паперовий фон і підбирається рамка до цієї картини.</p> <p>3)<u>Об'єкти малювання</u> Хмари, зорі, сонце, казкові герої, герої мультфільмів, сюжетні малюнки. Композиція «Святий Миколай» та ін.</p>	<p>гігієнічних вимог</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконує трудові операції по створенню картин та малюнків вітражними фарбами; - дотримується послідовності дій та витримки відведеного часу, щоб картина була вдалою; - вміє виконувати малювання на плівці-файлі або на склі, дотримуючись певних вимог; - вміє підбирати рамки до створених картин. - малює за зразком та за інструкціями вчителя 	<p>Формування діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики в процесі виконання віражного малювання.</p> <p>Розвиток та вдосконалення умінь виконувати трудові операції за наочною опорою та інструкціями вчителя.</p> <p>Вдосконалення пам'яті на основі запам'ятовування дій, які виконує вчитель.</p> <p>Вдосконалення мовлення, розширення активного словника учнів(слова-терміни до даного виду роботи</p>
--	--	---	---	--

2	7	Розділ 2.Вишивання бісером		
		<p><u>Вишивання бісером</u> 1)<u>Техніко-технологічні відомості</u></p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про 	<p>Формування організаційних умінь навчально-практичної</p>

	<p>Використання бісеру для роботи.</p> <p>Властивості бісеру як матеріалу для вишивання, його кольори, форми, розміри.</p> <p>Інструменти та пристосування для вишивання бісером (форми-ємкості для різних кольорів бісеру, бісерні голки та нитки), їх призначення та правила безпечного користування.</p> <p>Послідовність дій під час вишивання бісером за зразком.</p> <p><u>2)Трудові операції</u></p> <p>Підготовка бісеру до роботи.</p> <p>Підбирання кольорів та відтінків бісеру для конкретної вишивки. Заповнення підбраного бісеру в спеціальні форми-</p>	<p>властивості бісеру як матеріалу для вишивання;</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає та називає властивості бісеру, їхні кольори та відтінки, розміри, форми; - знає про підготовку бісеру до роботи та спосіб виконання даної роботи; - знає про призначення засобів праці (голок, ниток, ємкостей для бісеру); - знає про послідовність дій під час вишивання; - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог <ul style="list-style-type: none"> - виконує трудові операції, пов'язані з бісерним вишиванням; - вміє підбирати потрібні кольори та відтінки бісеру 	<p>діяльності.</p> <p>Розвиток та вдосконалення сприймання на основі формування дій обстеження предмету.</p> <p>Формування уявлення про вишивання бісером.</p> <p>Вдосконалення зорової пам'яті, схематичного вишивання, просторового мислення, творчої фантазії.</p> <p>Вдосконалення навичок підбирати колірну палітру для вишивання.</p> <p>Формування діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики в процесі вишивання бісером.</p> <p>Вдосконалення умінь виконувати всі трудові операції, пов'язані з</p>
--	---	---	---

		<p>емкості для зручного захоплення голкою.</p> <p>Учні всіяють нитку в голку і починають вишивати. Нитка не повинна бути дуже довгою, бо тоді вишивання стає незручним і нитка часто закручується.</p> <p>3) <u>Об'єкти вишивання</u> Вишивання браслетів, сорочок, блузок, суконь.</p>	<p>для конкретного вишивання;</p> <ul style="list-style-type: none"> - вмiє всіяти бiсерну нитку в голку; - знає, якою повинна бути довжина нитки для зручного вишивання - вишиває за зразком та з допомогою iнструкцiй вчителя 	<p>даним видом роботи.</p> <p>Вдосконалення вмiнь запам'ятовувати дiї, якi виконує вчитель.</p> <p>Вдосконалення мовлення учнiв, знання емоцiйного напруження, втому за допомогою цього виду роботи.</p> <p>Виховання посидючостi, старанностi в роботi.</p>
3	9	Роздiл 3. Лiплення з полiмерної глини.		
		<p><u>Лiплення з полiмерної глини</u></p> <p>1) <u>Технiко-технологiчнi вiдомостi</u> Використання полiмерної глини. Властивостi полiмерної глини, її кольори та вiдтiнки.</p> <p>Iнструменти та пристосування для лiплення з полiмерної глини (паста-машина для розкачування глини, шприц, канцелярський нiж, лак та пензлик для полiмерної глини, гофроване лезо, трафарети з вiзерунками, глазур, суха пастель, зубочистки, качалка, рiзнi</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про властивостi полiмерної глини як матерiалу для лiплення; - знає та називає властивостi даної глини, її кольори; - знає про пiдготовку глини до роботи та спiсiб виконання лiплення; - знає про призначення засобiв працi (паста-машина, шприца, гофрованого леза, 	<p>Формування органiзацiйних умiнь навчально-практичної дiяльностi.</p> <p>Вдосконалення сприймання на основi формування дiй обстеження предметiв.</p> <p>Формування уявлення про лiплення з полiмерної глини.</p> <p>Розвиток та вдосконалення зорової та слухової пам'ятi, просторового мислення, уяви, фантазiї, сенсорних знань та</p>

	<p>форми, різноманітна фурнітура для прикрас, електрична пічка для випікання), їх призначення та правила користування. Послідовність дій під час ліплення за зразком.</p> <p><u>2)Трудові операції</u> Підготовка полімерної глини, всіх матеріалів, інструментів та пристосувань до роботи. Розминання, розкачування глини, поділ на відповідні частини, ліплення. Використання всіх вищевказаних інструментів та пристосувань.</p> <p>Випікання готових виробів у електричній пічці. Слід зазначити, що дана пічка не повинна використовуватися для кулінарії.</p> <p><u>3)Об'єкти ліплення</u></p>	<p>канцелярського ножа, трафаретів, металевої фурнітури і т.д.);</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає про послідовність дій під час ліплення; - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог. <ul style="list-style-type: none"> - виконує всі трудові операції, застосовуючи такі ж методи ліплення, як при роботі з пластиліном, глиною та соленим тістом; - використовує необхідні інструменти та пристосування, потрібні для даного виду роботи; - вміє використовувати електричну пічку для випікання полімерних прикрас. 	<p>вмінь.</p> <p>Формування діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики в процесі ліплення з полімерної глини.</p> <p>Розвиток та вдосконалення умінь виконувати всі трудові операції на наочною опорою та інструкціями вчителя.</p> <p>Вдосконалення зорової та слухової пам'яті.</p> <p>Розвиток та вдосконалення</p>
--	---	---	--

		Різноманітні прикраси та аксесуари, що подобаються старшокласникам (сережки, перстені, брелоки, брошки, каблучки, кулони, шпильки і т.д.).	- ліпить за зразком та з допомогою інструкцій вчителя.	мовленнєвої компетенції (розширення та збагачення словника учнів новими словами-термінами, пов'язаними з даним видом роботи).
4	11	Розділ 4. Ажурний та об'ємний квілінг		
		<p><u>Ажурний та об'ємний квілінг</u></p> <p><u>1) Техніко-технологічні відомості</u></p> <p>Використання квілінгових смужок-спіралей. Властивості спіралей (кольори, довжина, ширина смужок, форми спіралей).</p> <p>Інструменти та пристосування для виконання ажурного та об'ємного квілінгу (дерев'яна паличка з роздвоєним кінцем для накручування спіралей, лінійка-трафарет, пінцет, гребінець для квілінгу, шпильки з наконечниками, клей ПВА, невеликі ножиці з тонкими гострими кінцями, тонкі бамбукові палички з гострими кінцями), їх призначення та правила користування.</p> <p>Послідовність дій під час створення ажурного та об'ємного квілінгу за</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має уявлення про властивості смужок-спіралей як матеріал для квілінгу; - знає та називає властивості смужок-спіралей, їхні кольори, розміри, форми; - знає про підготовку смужок-спіралей до роботи та спосіб виконання квілінгу; - знає про призначення засобів праці, які використовуються у даному виді роботи; - знає про послідовність дій під час створення квілінгових композицій; - організовує своє робоче місце та доглядає за ним; 	<p>Формування організаційних умінь навчально-практичної діяльності.</p> <p>Розвиток та вдосконалення сприймання на основі формування дій обстеження предметів.</p> <p>Формування уявлення про створення ажурного та об'ємного квілінгу.</p> <p>Вдосконалення пам'яті, просторової уяви, творчого мислення, фантазії, сенсорних знань та вмінь</p>

	<p>зразком.</p> <p>2)<u>Трудові операції</u> Підготовка смужок-спіралей до роботи. Розглядання схеми композиції. Накручування спіралей відповідних форм. Використання спеціальної лінійки-трафарету для отримання відповідного діаметру спіральних деталей. Клеєння елементів ажурного та об'ємного квілінгу. Коли елементи композиції готові, тоді їх клеять на тло-фон картини</p> <p>3)<u>Об'єкти виконання квілінгу</u> Квіти, дерева, птахи, об'єкти живої та неживої природи. Композиції «Океан», «Квіткова галявина».</p>	<ul style="list-style-type: none"> - дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог - виконує трудові операції по створенню картин ажурного та об'ємного квілінгу; - вміє накручувати спіралі відповідних форм; - використовує спеціальну лінійку-трафарет для отримання відповідного діаметру спіральних деталей; - вміє наклеювати готові елементи на тло-фон картини - виконує ажурний та об'ємний квілінг за зразком та за інструкціями вчителя. 	<p>Формування діяльності на основі розвитку рухів дрібної моторики в процесі виконання даного виду роботи.</p> <p>Розвиток та вдосконалення умінь виконувати всі трудові операції, пов'язані з даним видом роботи.</p> <p>Вдосконалення зорової пам'яті.</p> <p>Вдосконалення мовлення учнів, розширення та збагачення словника учнів новими словами-термінами.</p>
--	--	--	---

Орієнтовні навчальні досягнення учнів на кінець навчального року:

- розуміти інструкції вчителя щодо виконання послідовності робіт з вітражного живопису, вишивання бісером, ліплення з полімерної глини, ажурного та об'ємного квілінгу;

- виконувати малюнки вітражними фарбами, створювати прикраси, аксесуари з полімерної глини, квілінгові роботи, вишивати бісером за інструкціями вчителя;
- мати навички самообслуговування з даних видів робіт;
- дотримуватися правил техніки безпеки на заняттях з даних видів робіт.

Список використаної літератури:

1. Олійник Л. М. Зображуємо оточуючий світ [Текст] : бібліотека вихователя дитячого садка / Л. М. Олійник. - Харків : Ранок, 2007. - 136 с.
2. Саприкіна О.В. Розумні руки-світла голова / О. В. Саприкіна. - Київ: Редакція загальнопедагогічних газет, 2005. - 112 с.
3. Якименко С.І., Голян Л.П. Зображувальна діяльність. Авторська інтегрована технологія. - Тернопіль, 2006.-36с.
4. Коппалова Н.М. Гурткова робота з аплікації та орігамі [Текст] : навчально-методичний посібник / Н. М. Коппалова. - Тернопіль : Мандрівець, 2008. - 80 с.
5. Юртакова А. Крок за кроком. Об'ємні фігурки тварин з паперу. - Донецьк, - 2008.
6. Янковська Т.І. Художньо-естетична діяльність. - Тернопіль : Навчальна книга Богдан, [2009]. – 103 с.
7. Пазиненко С.М. Розвиток творчих здібностей. Нетрадиційні заняття з художньої праці в старшій групі / С.М. Пазиненко – Х., 2007. - 146 с.
8. Методи зображувальної діяльності та їх застосування у роботі з дітьми. Видавництво «Свічадо». Львів,- 2009.
9. Юртакова А., Юртакова Л. Квілінг. Напівоб'ємні композиції. - Донецьк: «Вид-во СКІФ» ТМ, 2011. - 64с.
10. Валюх О., Л.Валюх Л. Ажурний та об'ємний квілінг. - «Глобус». - Харків, 2015.
11. Горошко Н. Зображувальна діяльність у дошкільних навчальних закладах. Видавнича група «Основа». Харків, 2007. – 64с.
12. Сіромаха К. Прикраси й аксесуари з полімерної глини. Донецьк, 2011. – 64с.
13. Сіромаха К. Сережки з полімерної глини. Донецьк, 2012.
14. Андріянова О. Бісер і склярус. Фантазії та ідеї. Видавництво «Перо».- Київ, 2010.
15. Моргунова К. Фігурки тварин з природніх матеріалів. - Донецьк, 2010.
16. Моргунова К. Кумедні фігурки з овочів, фруктів, ягід.- Донецьк, 2012.
17. Третякова М. Ганутель. Квіти з ниток і дроту. Видавництво «СКІФ». Донецьк, 2013.
18. Степанова І., Кабаченко С. Фантазії з овочів, фруктів. ООО «Клуб сімейного дозвілля». Белгород, 2010.

19. Третьякова М. Квіти з гофрованого паперу. «СКІФ». -Донецьк, 2012.
20. Руделл Д. Цветы и букеты из бумаги. «клуб семейного досуга». – Харьков, 2014.
21. Гученко І. Декоративні свічки своїми руками. Донецьк, - 2013.
22. Іванова А. Дивовижні вироби зі звичайних речей. Донецьк, - 2014.
23. Журнали «Колекція ідей», 2007.
24. Журнали «Рукоділья», 2011-2012р.
25. Журнали «Handmade», 2014р.